

Ontzag als levenshouding

Woordwaarde
Egbert Brink

'Ontzag voor de HEER geeft een krachtig vertrouwen, het biedt je kinderen een schuilplaats. Ontzag voor de HEER is de bron van het leven, het hoedt je voor de strikken van de dood.'

(Spreuken 14:26-27)

Wijsheid is levenskunst: hoe leef je je leven? Hoe sta en ga je in het leven? Waar doe je wijs aan? Dat is *chokma* (vgl. ons woord goochem). Die levenshouding komt je niet aanwaaien, die moet je leren in de praktijk. Ontzag voor God is het *begin én het beginsel* van wijsheid (Spr. 1:7).

Bewondering

Door de vertaling 'ontzag voor God' in plaats van het aloude 'vreze des Heeren' is het idee van angst een beetje verdwenen. Ontzag voor God heeft niets te maken met angst voor een noodlot. Het is niet de angst voor de willekeur van een God op wie je niet aan kunt. Een God die lukraak toeslaat als een noodlot. Ontzag hebben betekent hoog tegen God opzien *met bewondering*. Vol bewondering kijken naar zijn scheppingswerk en met verwondering kijken naar zijn verlossingswerk.

Groot denken van Hem als *Schepper*. Alles wat je in de natuur bewondert, in de heuvels en de bergen, de verste stranden, de koele meren, de woeste zee, de prachtige dieren, de rommelende donder en de felle bliksemschichten. Wie het bewondert als schepping van God, drukt iets uit van ontzag voor Hem.

Ontzag voor God betekent ook dat je Hem bewondert om zijn grote werken in de geschiedenis. Dat je hoog opziet tegen God en oog voor Hem hebt als *Verlosser*. Kijk eens hoe vaak Hij een verlossende greep heeft gedaan in de geschiedenis (Hij is de 'Verloeskundige'). Als alles menselijkerwijs vastliep, nam Hij initiatief.

Ontzag heeft ook alles te maken met het erkennen van gezag. *Het gezag erkennen dat God uitstraalt*. Hij heeft een ontzaglijke autoriteit. De hoogste autoriteit. Hij heeft als geen ander verstand van het leven en weet hoe het in elkaar zit. Hij heeft het niet alleen voor het zeggen, maar Hij heeft je ook altijd iets te zeggen.

Angstgegner

Ontzag voor God is dus geen angst voor God. Ontzag voor God wil juist onze angsten verdrijven. Het is de belangrijkste '*angstgegner*' (de tegenstander voor

wie je extreem bang bent). *Ontzag voor God staat tegenover onze angsten in soorten in maten*.

Ga maar na, je kunt bang zijn voor gebeurtenissen die je kunnen overkomen. In feite omdat je bang bent te verliezen. Dat kan verlies van comfort zijn dat je hebt opgebouwd. Werk dat je hebt. Een gezin dat is gevormd. Tal van gebeurtenissen kunnen die veiligheid bedreigen. Je hebt het gevoel er geen grip op te hebben of je bent bang om de grip te verliezen. Geen mens heeft dat onder controle, behalve God. Zijn leiding en beheersing van de geschiedenis, door zelfs alles te doen meewerken ten goede, drijven angst uit.

Een andere tegenstander van ontzag voor God is *angst voor mensen* (Ps. 112:7-8). Dat je je laat leiden door wat andere mensen vinden van wat jij doet of wie jij bent. Angst voor mensen maakt onzeker en kan leiden tot lafheid. Dat je je voortdurend afvraagt hoe de ander kijkt naar jou en hoe ze over je praten. Puur uit angst om afgewezen te worden, er niet meer bij te horen. Het kan ook erger, dat anderen je willen afbreken en afkraken. Ontzag voor God staat tegenover wat mensen je kunnen aandoen. Met die levenshouding

is voor jou het 't belangrijkste wat God van je vindt, hoe Hij naar je kijkt, of Hij je liefheeft. Dan ga je niet af op wat de ander van je vindt. Wees niet bang, God is gekomen om je met ontzag voor Hem te vervullen (Ex. 20:20).

Er is geen angst die ons kan overwinnen, als je jezelf geeft aan de grotere vrees: ontzag voor God. Probeer niet zonder angst te leven, maar heb ontzag voor Hem, en offer al je mindere vrees. Vraag niet of je de angst zult verliezen, maar vraag om kracht en moed die te dragen. *Ontzag voor God is de grote angstverdrijver.* God is mijn Helper, wie zou ik vrezen (Heb. 13:5-6). 'Ik, ik ben het die jullie troost. Hoe kun je dan bang zijn voor een sterving, voor een menskind dat vergaat als gras?' (Jes. 51:12). Ontzag voor God is het abc van de levenskunst. Het is inderdaad een bron van leven (14:27). Zo komt in deze spreuk/spreekwoord een wereld aan gedachten mee, als ontzag voor God wordt genoemd.

Vertrouwensbasis

Moet je vertrouwen hebben om ontzag te krijgen voor God? Het is precies omgekeerd. Als je ontzag en bewondering hebt voor God, scheidt dat vertrouwen.

Wie groot denkt van God en hoog tegen Hem opziet, ontvangt vertrouwen. Dat kun je wel nagaan, als je klein van God denkt, raak je zomaar onder de indruk van gebeurtenissen die je gaan beheersen, of van angst voor mensen. Maar als je groot van God denkt, krijg je vertrouwen aangereikt. Niet dat je bouwt op het ontzag dat je zelf hebt, hoe wisselend kan dat zijn. Maar ontzag voor God boezemt vertrouwen in. Een krachtig vertrouwen zelfs!

Ieder mens is op zoek naar een vertrouwensbasis. Je zoekt een houding van waaruit je leeft, een bestaansgrond of bestaanszekerheid. *Ontzag voor God*

biedt je die bestaansgrond. Wat er ook gebeurt, je kunt altijd terugvallen op Hem. Hoe je je ook voelt

en hoe ernstig je er ook aan toe bent. Zelfs als je het gevoel hebt dat de grond onder je bestaan bezwijkt en wankelt. God biedt een fundament onder je bestaan. Niet het geloof zelf biedt die draagkracht. Maar God is de rots waar dat geloof zelf op steunt. Op basis van vertrouwen dat God betrouwbaar is.

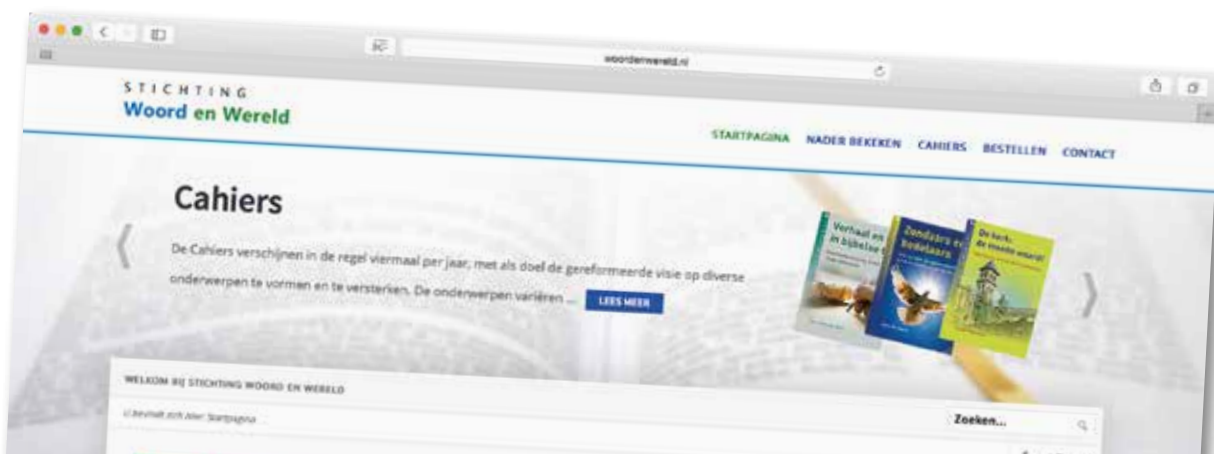
Dat vertrouwen komt niet voort uit wat wij aan verwachtingen op God projecteren. *Het betekent niet dat het zo gaat in het leven zoals jij wenst.* Mensen

roepen dat God niet te vertrouwen is als Hij niet doet wat zij willen. Dat het leven heel anders gaat dan zij verwacht hadden en ingeschat. Zij zijn dan zo teleurgesteld in God, dat ze Hem de rug toekeren, waarbij ze het ontzag voor God hebben verloren. Job noemt het dwaasheid als zijn vrouw dat van plan is. Alle begrip heeft hij voor haar moeite en onzekerheid, maar zij gaat te ver door God af te wijzen omdat zij Hem niet meer kan volgen. Ontzag voor God helpt je door het leven heen, en geeft je houvast en een krachtig vertrouwen. Dat heeft dus zeker niet de pretentie dat je alles begrijpt en weet. Maar het is een levenshouding waardoor je je bescheiden opstelt en de beslissende en moeilijkste levensvragen aan God overlaat. Door ontzag in je hart wijk je niet van God af (Jer. 32:40).

Precies die levenshouding heeft Gods Zoon uitgedragen. Van de Messias werd al geprofeteerd door Jesaja: het ontzag voor God is zijn lust en zijn leven (Jes. 11:2-3).

Ds. E. Brink ThD is predikant te Waddinxveen en docent TU Kampen en Hogeschool Viaa Zwolle.

Ontzag voor God is de grote angstverdrijver

www.woordenwereld.nl

Kijk eens op onze website! Niet alleen over de laatste nummers van Nader Bekeken, maar ook over de nieuwste cahiers is de nodige informatie te vinden. Uit het nieuwste nummer van Nader Bekeken kun je zelfs direct een (deel van een) artikel downloaden. Verder zijn de nummers die langer dan een jaar geleden zijn verschenen, als pdf beschikbaar. Ook is er een uitgebreide zoekfunctie, zodat heel gemakkelijk allerlei onderwerpen waarover iets geschreven is, te vinden zijn.